

Yıldızlara Bakmak - Behçet Necatigil

Yıldızlara Bakmak

Yıldızlara Bakmak

KİŞİLER

YOLCU

ARABACI

GÖZLEMEVİ MÜDÜRÜ

BİR KADIN SESİ

BİR ERKEK SESİ

Bir süre rahvan giden bir atlı araba sesi.

YOLCU : Daha hızlı, daha hızlı! Vaktim yok fazla.

ARABACI : At yoruldu, Bey, yol bozuk zaten! *(Bir kamçı sesi)* Dehey Aslan!

(Tekerlek, nal sesleri bir süre çoğalır; at kişner. YOLCU da, ARABACI da gürültüden bağırır gibi konuşurlar.)

YOLCU : Bu işi hemen bu gece bitirmem lazım. Gidecek başka yerler çıkabilir, bakarsın! Ne kadar da uzakmış! Hızlı sür, daha hızlı!

ARABACI : Hem uzak, hem de yol yol değil ki! *(Kamçı şaklar)* Dehey Aslan! *(Hızlanan araba sesleri.)* Ne yapacaksınız rasathanede?

(Birden sesler kesilir. Uzaktan uğultu halinde, son hecesi uzatılarak: "Yıldızlara baktın mı?" seslenişi duyulur; ses erir, dağılır. Kısa bir süre yine tekerlek, nal sesleri)

ARABACI : Bey, ne yapacaksın, dedim, rasathanede?
YOLCU : Duymadın mı?
ARABACI : Söylemediniz ki!
YOLCU : Ben söylemedim ama sen sesi duymadın mı?
ARABACI : Hangi sesi?
YOLCU : Bir sesleniş duymadın mı?
ARABACI : Yoo! Bu saatte buralarda kimse yoktur ki, ses olsun!
YOLCU : Ama yol, gündüz gibi aydınlık.
ARABACI : Yıldız ışığından, Bey!
YOLCU : Gökte yıldız var demek?
ARABACI : Var ya, var ya! Görmüyor musun, Bey?

(Sessizlik. Bir süre tekerlek, nal sesleri)

(Bir kapı tokmağı, bir gong gibi tok ve yankılı üç kere vurulur. Sessizlik. Kapı ağır ve demirden bir sesle açılır. Sessizlik)

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Fakat azizim, sizi içeriye alamam; çok geç! Rasathaneyi gezmek istiyorsanız gündüz gelin. Aslında, öğretmenleriyle toplu halde gelen öğrencilere açıktır burası.

YOLCU : Sayın ki ben de bir öğrenciyim, öğrenmek istiyorum, öğrenmek zorundayım. Fakat başka zaman vaktim yok; geri çevirmeyin beni; yıldızları hemen şimdi görmek istiyorum.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ :Yıldızlar rasathaneden görülmez.

YOLCU : Bense en iyi buradan görülür sanıyordum. Öğrenmeye geldim, acaba...

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : (Sözünü keser.) Gecenin bu saatinde artık hiçbir şey öğrenemezsiniz, Öğrenmenin saati mi var?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Var ya! Her şeyin bir öğrenme zamanı var. Bazı şeyler gün doğarken öğrenilir, bazı şeyler de öğlen saatlerinde. Sonra her şeyin bir öğrenme yeri var. Yalnızlıkları öğrenmek için soğuk, taş odalarda gece yarılarını beklemek gerekir. Dereleri, gölleri bahar şafaklarında kırlarda; denizleri, çölleri yaz ayları kızgın öğle üzerleri evlerde, basık odalarda' öğrenirsiniz. Ayrı şeyler bunlar. Mesela sokakları öğrenmek için...

YOLCU : Sokakları öğrendim az çok.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Nesini öğrendiniz bakalım?

YOLCU : Nesini mi? Bakkallarını, kasaplarını, çarşılarını, fırınlarını...

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : (Sözünü keser.) Durun, durun! Hangi saatlerde?

YOLCU : İş dönüşü, akşam saatlerinde.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ :Öğrenmek dediğiniz bu mu sizin?

YOLCU : Ya ne olsun?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Azizim! Sokakları öğrenmek için, uzunca bir süre gün doğmadan yollara düşmek gerekir. Sütçü beygirleri, sebze arabaları geçerken. Erkenci kahvelerde çaylar yeni demlenirken. Sokak, bu vakitlerinde sokaktır. Sokakların da bir kişiliği olduğunu unutmayın!

YOLCU : Yahut gece yarısından sonra, in cin top oynarken, öyle mi?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : (Şaşırmış) Yok canım, nerden biliyorsunuz?

YOLCU : Bir kere eve çok geç dönmüştüm de ordan.

Uzadıkça uzamıştı yol. Bütün ışıklar sönmüştü.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : (Güler.) Yaa, görmemişsiniz! Uyku tutmayan hastaların, âşıkların lambaları söner mi hiç?

YOLCU : Camlarda kalın perdeler vardı; dışarıya ışık falan sızılmıyordu.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Işık kadar ses de önemlidir; ses, ses!

YOLCU : Evet, öyle! (*Birden hatırlamış gibi çabuk çabuk*) Nitekim ben de size bir ses yüzünden geldim!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Ne sesi?

YOLCU : Ama önce şunu öğrenmeliyim. Beni dinlemeye vaktiniz var mı?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Vaktim mi? (*Güler.*) Vaktim olmasaydı öyle uzun zaman konuşur muydum sizinle? Bende vakitten bol ne var? Bu teleskopların, sismografların ortasında; gezegenlerin, durağan yıldızların vakti içinde. Dünyanın vakti bana öyle uzun geliyor ki!

YOLCU : Ben çok kısa bilirdim.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Az çoğa karışınca çok olur.

YOLCU : Filozof musunuz siz?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Hayır, sıradan bir adam! Neyse, devam edin siz. Bir sestem bahsediyorsunuz; ne sesi bu?

YOLCU : Son günlerde kulağıma uzaktan sesler gelmeye başladı.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Ne gibi?

YOLCU : Çok sıcak, buram buram buğular içinde bir hamamın uğultuları gibi. Bir soru; ama her kelimesi açık, belli bir soru. Yayılan, duman duman yaklaşan, sonra eriyip dağılan bir soru.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ: Hangi saatlerde soruluyor?

YOLCU : Değişik saatlerde. Ama en çok...

BİR KADIN SESİ : *(Uzaktan)* Ocağa yemek koydum, ara sıra bakmayı unutma, indirirken biraz tuz at! Ben gidiyorum. Hoşça kal.

BİR ERKEK SESİ : *(Uzaktan)* Hesaplara baktın mı? Yanlış bir iş yaparız da başımız derde girer, bir de sen kontrol et! Ama biraz çabuk ol, çabuk, çabuk!

BİR KADIN SESİ : *(Uzaktan)* Hayatım! Elko'nun vitrinindeki kumaşları gördün mü? Öyle hoş desenlerki; çok da ucuz. Yarın gidelim de bir mantoluk alalım, olmaz mı?

BİR ERKEK SESİ : *(Uzaktan)* Kaç gündür bakamadın mı? Eee,Birader, biliyorsun, acele bu iş! Bırak elindekini de, önce buna bak! Buna, buna, buna!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Yüksek sesle)* Evet, en çok?

BİR KADIN SESİ : *(Uzaktan, uykulu)* Yatıyor musun? Öyleyorgunum ki! Üstleri açık olmasın, çocuklara baktın mı?

YOLCU : *(Dalgınlığından sıyrılır, çabuk çabuk)* Hayır, belli olmuyor, geceleri de duyuyorum. Çalıştığım yerde, evde, her vakit. Bazan uykumun arasında. Hemen uyanıyorum.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Hep aynı soru mu?

YOLCU : Hep aynı soru.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Nedir sorulan?

YOLCU : Sorulan....*(Çok uzaktan, girişteki uğultu halinde, "Yıldızlara baktın mı?" seslenişi, sonra sessizlik)* Yıldızlara bakıp bakmadığımı soruyorlar.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Garip şey!

YOLCU : Çok garip!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Demek yıldızları görmüyorsunuz?

YOLCU : Görmüyorum. Çok şeyi görüyorum, gözlerim sağlam, ama yıldızlara bakıyorum,onları görmüyorum. Göz doktorlarına gittim, faydasız!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Doktor işi değil bu!

YOLCU : Sinir doktorlarına da gittim.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Doktor işi değil bu!

YOLCU : Şimdi size geldim.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Benim işim de değil bu!

YOLCU : Nasıl olur? Teleskopunuz var, aletleriniz var; onlarla görebilirim herhalde.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Neye ille de görmek istiyorsunuz anlamıyorum? Yıldızlar da kalıversin canım!

YOLCU : Olmaz! Yakında gideceğim buralardan; hatırlatıyorlar, sorarlar; ayıp olur cevap veremezsem. Baktım, ama göremedim demek ayıp düşer...(Sessizlik)

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Azizim, siz görmüş olmak için bakmışsınız, ondan göremediniz. Duymak için baksaydınız görürdünüz. Hem sonra...(Durur.)

YOLCU : (Merak etmiş) Evet?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Fakat., sizi bir noktada teselli edebilirim.*(Durur, içini çeker.)* Üzülmeyin, bir siz değilsiniz yıldızları görmeyen. Şaşacaksınız ama, artık ben de görmüyorum.

YOLCU : Siz de mi? Nasıl olur? Bir rasathane müdürü!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : (Hemen) Yoo, yanlış anlamayın! Rasathane müdürü olarak görüyorum da, insan olarak çoktandır göremiyorum.

YOLCU : Peki, bu sizi hiç telaşlandırmıyor mu?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Rahat)* Hayır! Çünkü benim durumum sizinkinden farklı. İnsan, yıldızları ne zaman görmez, biliyor musunuz?

YOLCU : Ne zaman görmez?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Ya hiç bakmamışsa, ya da çok bakmışsa! Ya açlığındandır görmeyişi; ya da artık doymuş, kanıksamış olmasından!

YOLCU : Demek doydunuz siz!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Gençliğimde çok baktım, gördüm çünkü! Şimdi artık gözlerimi kapayınca, onları içimde buluyorum. Dışında gördüklerim, yalnız astronomi, kozmografya yıldızları.

YOLCU : *(İçini çeker.)* Ben o kadarını olsun görsemrazıyım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Küçümser.)* Püh! Yıldızları yakından göremeyen uzaktan hiç göremez. Size bir soru!

YOLCU : Buyurun!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Yıldızlara değil de, çiçeklere baktın mı deseler ne yapardınız?

YOLCU : *(Düşünür.)* Ne mi yapardım? Şey... Botanik enstitüsüne giderdim.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Kahkahayla güler.)* Botanik enstitüsüne mi? İlahi dostum, siz çok komiksınız, çok! *(Seslenir.)* Hey Arabacı!

ARABACI : (Girer.) Buyur, Müdür Bey!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bak ne diyor senin yolcu! Çiçek görmek için botanik enstitüsüne gidermiş!

ARABACI : *(Güler.)* Daha neler, Bey! Parklar, bahçeler varken?

YOLCU : *(İçerlemiş)* Bahçeyle bir mi orası?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bahçeyi görmeyen enstitüde neyi görür?

ARABACI : Yolumuzun başında bir bahçenin önünden geçtik; orda en az elli çeşit çiçek vardı. Ama siz, başınızı çevirip bakmadınız!

YOLCU : Dikkat etmedim.

ARABACI : Nasıl etmezsin, Bey? Hani atın dizgininde bir bozukluk var dedim de durdurdum arabayı. Yere indim, ne yaptım ben?

YOLCU : Dizgini düzelttin.

ARABACI : *(Alaylı)* Hangi dizgini, Bey? Çiçekleri seyrettim, çiçekleri. Akşam saatinde mor, kırmızı, sarı, pembe, ıslıl ıslıl parıldayan o güzellikleri seyretmeden geçip gitmeye gönlüm razı olmadı. *(Sessizlik)*

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Gördünüz mü, Azizim, bir arabacı bile...

ARABACI : *(Alınmış)* Ayıp ediyorsun, Müdür Bey, ara bacı olduksa...

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Sözünü keser.)* Yooo, yoo, gücenme! Demem o deme değil; hani bu beyin dünyadan haberi yok da!

ARABACI : Bilinir mi, Müdür Bey? Kimbilir ne derdi var bu yolcunun? insan acılı, kahrılı oldu mu gözü dünyayı görmez.

YOLCU : *(Üzgün)* Herkesin dünyası kendine!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Öyle, tabii! Fakat sizin dünyanızda bakmak diye bir şey yok mu, bilmek isterdim.Yıldızlara hiç bakmadınız mı mesela?

YOLCU : Bakmışımdır, çok eskiden bakmışımdır, ama pek hatırlamıyorum. Daha doğrusu vaktim olmadı bakmaya. Size .bir itirafta bulunayım mı?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bekliyorum.

ARABACI : Müdür Bey! Hayvana yem vermiştim, gidip bakayım, yemiş mi?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Git, git ama sonra hemen gel(*Bir kapı kapanır, ARABACI çıkar.*) Sizi dinliyorum.

YOLCU : *(Sıkılarak)* Ben bugüne kadar hep önüme baktım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bir suç mu işlemiştiniz?

YOLCU : (Önler.) Rica ederim, dürüst bir vatandaşım ben. Dürüst olduğum için de yıldızlara bakmak istiyorum ya! Baktım mı diye soruyorlar, sanki cevap bekliyorlar. İyice görmeden bir şey diyemem, yalancı çıkarım sonra. Eskiden baktım herhalde, ama unutmuşum.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Öyleyse iyi bakmamışsınız. Eh, insan hep önüne bakarsa başka şeyleri ya hiç görmez, ya da pek üstünkörü görür. .

YOLCU : Ne yapayım, mecburdum. Yani beri hepönümdeki işime baktım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Çocukluğunuzda?

YOLCU : Çocukluğumda babamın eline bakıyordum. Gençliğimde uzun bir zaman, bu sefer anne eline baktım. Yoksulluktan başka bir şey görmedim. Elim ekmek tutunca da, önümdeki işime, yani hep kendi ellerime baktım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Başka eller görmediniz mi?

YOLCU : Gördüm. Bakkalın, kasabın, esnafın ellerini gördüm. Gözlerimi satıcıların ellerinden ayırmadım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Niçin?

YOLCU : Yanlış tartmasınlar, eksik vermesinler diye.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Güzel, ya hanım elleri?

YOLCU : Bahçem yok benim. (Sessizlik.)

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Anlaşılan siz hep yere bakmışsınız.

YOLCU : Ekmek yerde idi. Çocukluğum yerdeemeklemekle geçti. Gençliğim, orta yaşlılığım... (Birden kızar.) Siz ne diyorsunuz kuzum, yıldızlara baksaydım hava alırdım, hava!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Gökte bir yıldız seçip arada yalnız ona bakabilirdiniz; sönüyor mu, parlıyor mu diye.

YOLCU : Ben yıldızı sönük doğmuşum, Müdür Bey!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bir yıldızın ışığı sönmeye başlasa; sönsebile, dünyamız yıllar, yüzyıllar sonra bunun farkına varır. Yıllarca, yüzyıllarca oışık, yıldızı yaşıyormuş gibi, gelmekte devam eder bize. Sanatçıları düşünün! Bir siz misiniz yıldızı sönük, bu dünyada? Sonra kanguru, beyaz ayı, zürafa bazı memleketlerde görülmez ama, yıldızlar her yerde görülür.

YOLCU : Gökyüzüne bakacak ne vaktim, ne halim vardı benim. Toprak bırakmıyordu.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Şiir okur.)*

"Ne uçmayı bilirim, ne gökten haberdarım, Bir karış bile fazla yükselemem yerimden: Toprağa basmak için yapılmış ayaklarım.![1]

YOLCU : Nedir bu?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bir şiir! *(Okumaya devam eder.)*"*Toprak beni daima çeker eteklerimden..."* Şiirlere baktığınız oldu mu?

YOLCU : Şiirlere bakamadım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Öyle ya, yıldızlara bakamadınız.

YOLCU : Ben hep önüme baktım derken bunu anlatmak istemiştim.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Anlıyorum, hep yere bağlı kaldınız, havalanamadınız.

YOLCU : Uçmasını bilmem ki!..

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Uçmak şart değil.

YOLCU : Fakat....

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Başınızı kaldırıp da yukarıya baksaydınız, bir yaz gecesi mesela, havalanırdınız.

YOLCU : Düşmekten korktum.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Göze alacaksınız.

YOLCU : Göze batmaktan korktum

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Göze alacaktınız.

YOLCU : Herkes bana dikerdi gözlerini

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Göze alacaksınız. *(Sessizlik)*

YOLCU : Yıldızlara bakmadım ama, başka şeylere baktım, sözgelişi...

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Tamamlar.)* Dişlerinize, gıdanıza, hasta olmamaya baktınız.

YOLCU : Bunlara bakmasaydım çoluk çocuğuma bakamazdım ki! Sonra bunları karım istedi.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Dişleriniz sağlam mı bari?

YOLCU : Ne gezer, hepsi çürük! Yaptıramıyorum da!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Sağlık durumunuz nasıl?

YOLCU : Haftanın iki günü iyiceyim, beş günü hasta.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Yıldızlara bakmamaktan, hava alamamaktan!

YOLCU : Ne ilgisi var, Beyim?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Çook! Her neyse! Demek midenize, karaciğerinize baktınız, korudunuz onları; ama yine de iç organlarınız bozuk değil mi?

YOLCU : Bozuk!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Yıldızlara bakmamaktan, hava alamamaktan! Başka nelere baktınız?

YOLCU : Başka? Başka? Sonra bana bakmışlar diye aileme baktım, onlar gibi ev bark sahibi oldum; demin de dedim ya; karıma, çocuklarıma.,.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : ...bakıyorsunuz. Biz de bakıyoruz, önemli değil bu; ödevimiz!

YOLCU :*(Hafif güler.)* Üzüntüyü bırakıp yaşamaya da baktım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Tamam! Demek yaşamaya da baktınız? Buiyi, bakın, bu çok iyi! Yaşayabildiniz mi bari? Yıldızlara bakmadan insan nasıl yaşar?

YOLCU : Ben yaşadım!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bravo! Fakat görmediğiniz şeyler var.

YOLCU : Pek yok canım. Yıldızları göremedim, bir! Başka? Evet, kırlara, denizlere, derelere uzak kaldım; ama dereotlarım gördüm.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Nerde gördünüz?

YOLCU : Karım zeytinyağı bakla pişirdikçe, baklanın üzerinde.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Ya bakla çiçekleri?

YOLCU : Bakla çiçekleri? Baklayı biliyorum ya! Baklagilleri de biliyorum. *(Bir kitaptan okur gibi.)* "Baklagiller; içine bakla, fasulye, akasya, keçiboynuzu gibi badiçlı pek çok sebzeve ağaçları olan ve ikiçenekli ayrı taçyapraklılardan alan büyük bir bitki familyasıdır." Tabiat bilgisi dersinde ezberletmişlerdi. *(Bir zafer kazanmış gibi)* Nasıl da unutmamışım!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Hayret doğrusu! Fakat bakla çiçeğini toprakta iken, daha bakla değilken görmeli!

YOLCU : *(Düşünür.)* Bakla çiçeği mi? Hatırlamıyorum, hiç görmedim.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Onun o sarımtırak eflatuna çalan beyaz rengini hiç görmediniz demek? O harikarengi bilmiyorsunuz.

YOLCU : Ama toprağı gördüm. *(Kızar.)* Hem canım, bakla çiçeği gördün mü diye sormuyorlar ki bana!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Orası öyle! Bakla çiçeğini görmeseniz de olabilir. Peki, ya nar çiçeği?

YOLCU : Alay mı ediyorsunuz benimle?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Çıkışır gibi)* Nar çiçeği gördünüz mü diyorum!

YOLCU : *(Siner.)* Görmedim. Botanik enstitüsünde vardır herhalde.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bırakın şu enstitüyü! Nar çiçeğini bilim kurumlarında değil; rasgele bir bahçede, ağaçtaki haliyle görmeli!

YOLCU : Ağaç gördüm.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Nerde?

YOLCU : *(Kızmış)* Çocuk değilim ya, ağaç da mı görmedim artık.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Kızmayın, kızmayın! Olur a, olamaz mı?

(Bir sandalye çekilişi)

YOLCU : Neyse, vaktim yok benim. Biraz acele etsek. Şu yıldızları gösterin de gideyim artık.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Gidersiniz, gidersiniz; ne güzel dertleşiyö ruz!

YOLCU : Yarın burda olmam belki.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(İçini çeker.)* Ne fena! Hiç dönmeyecek misiniz?

YOLCU : *(Üzgün)* Kim bilir? Hem giderken daha birsürü şeye bakmam gerek.

Sorarlar, olur a!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Sorarlar; ne kadar çok şeye bakarsanız okadar iyi tabii! Ne olur, ne olmaz! Çoluk çocuğu ne yapacaksınız, peki?

YOLCU : Onları burada bırakacağım, ister istemez! Yanımda götüremem ki! ben baktım onlara; artık başlarının çaresine baksınlar.

ARABACI : *(Girer)* Bey, gecikiyoruz, başka yerlere de uğrayacaksak çabuk olalım.

YOLCU : *(Telaşlı)* Uğrayacağız, uğrayacağız tabii! Önce yıldızlara bakayım hele;

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Arabacı! Otur da, bekle biraz! işimiz bitmedi henüz. *(Bir sandalye çekilir. Arabacı oturur.)* Eveet, yıldızlara bakmak! *(Ağır ağır)* Dostum, ne yazık ki bu kolay bir iş değil, hiç de kolay değil!

YOLCU : Teleskop mu bozuk?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Teleskop mükemmel işliyor, fakat...

YOLCU : *(Öfkeli)* Vaktimi boşa harcıyorsunuz. Konuşmamızın başında kesip atsaydınız ya! Sizden olmayacak şey mi istiyorum? Bir izin, sadece teleskopla bakma izni!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Teker teker)* Benim teleskopuma ihtiyacınız yok sizin.

YOLCU : Teleskopum olsaydı buralara kadar yorulmazdım herhalde!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Sizin telekopunuz vardı, bakmasını bilmediniz.

YOLCU : Gözlerim mi demek istiyorsunuz? Kaç kere söyledim: Bakıyorum, ama göremiyorum.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Vardı, bakmasını bilmediniz. Bugün, yarın bakarım diye bu geceye kadar savsakladınız bu işi! Bakmaya bakmaya gözleriniz görmez oldu. Demin ne dedim ben size?

YOLCU : O kadar çok şey söylediniz ki, hangisi, unuttum.

GÖZLEMEEVİ

MÜDÜRÜ : İnsan, yıldızları ne zaman göremezdi?

YOLCU : *(Hatırlar)* Şey., ya hiç bakmamışsa, ya da çok bakmışsa!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Tamam! *(Kendi kendine konuşur gibi, yavaş yavaş)* İnsan, aylı gecelerde bir ağaç altında hiç oturmamışsa, samanyollarımdan gökyüzü kırlarına hiç tırmanmamışsa, kayan yıldızlara karşı bir dilekte bulunmamışsa, arada bir olsun başını göklere kaldırmamışsa, teleskoplarla bakmış, ne görebilir ki?

YOLCU : Yıldızları.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Karanlığı! Siz yıldızların altında sıcak aşk geceleri yaşamadınız mı hiç?

YOLCU : Aşka vaktim olmadı.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Nasıl evlendiniz?

YOLCU : İşte günün birinde, kader, tesadüf.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ :Severek değil yani!

YOLCU : Değil, geleneğe uyarak.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Madem öyle, *(Birdenbire sert)* benim de size gösterecek yıldızım yok!

YOLCU :*(Yalvarır.)* Yapmayın, n'olursunuz! Yıldızları görmem lazım; bir tanesini olsun gösterin!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Ateşböceklerini görebiliyor musunuz?

YOLCU : Adını duydum, ama görmedim, çok küçükmüş.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Çok mu küçükmüş? Emin misiniz?

YOLCU : Küçükmüş. Oğlum söyledi. Ama çok güzelmış.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Oğlunuz kaç yaşında?

YOLCU : Beş yaşında. Daha geçen gece bir tane yakalamış. Avucunda gösterdi, pek hoşlanmıştı, gülüyordu, ama ben göremedim, çok küçüktü.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Ateşböceği çok, çok büyüktür; ancak çocuk ellerine sığar. Ateşböceklerini göremeyen, yıldızları hiç göremez.

YOLCU : Teleskopla da mı?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Onunla da! *(Kesin)* Hayır! Geçmiş! Artık göremezsiniz. *(Kısa bir sessizlik)*

ARABACI : Bey, siz buraya yıldız mı görmeye geldiniz? Ne diye yolda söylemediniz bana? Hiç değilse Kutup yıldızını gösterirdim. Madem bir tanesi de yetiyormuş!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Yeterdi! *(Sessizlik)* Hem siz buraya böyle bir iş için gelen ilk adam da değilsiniz. Bu arabacı sizden önce buraya sizin gibi çoklarını getirdi.

YOLCU : Ama bana söylemedi.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Söyler mi, ne diye söylesin? Anlamalıydınız; halinden, davranışlarından görmüş geçirmiş olduğunu anlamalıydınız. Onabile bakmamışsınız.

YOLCU : Kendi derdim bana yetiyordu.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Derdinizin çaresi, ne yazık ki artık yok!

YOLCU : Peki, benden önce gelenler, yıldızları göremeden mi döndüler?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Göremeden döndüler...

YOLCU : *(Ümitsiz)* Hiçbir şey yapamaz mısınız?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Sert)* Hayır! Hem rasathaneye geceleyinher türlü ziyaret yasaktır.

YOLCU : *(Kızmış)* Şikâyet edeceğim! Bir vatandaşın haklı dileğini yerine getirmeye mecbursunuz! İşinizden attıracağım sizi!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : *(Güler.)* Vaktiniz varsa hayhay!

YOLCU : *(Ağlamaklı)* Yok, ne yazık ki, vaktim yok, çok geç kaldım.

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Çok geç kaldınız!

ARABACI : Bey, hemen gidelim! Ben yıldız da gösteririm size!

YOLCU : *(Azarlar.)* Görmüyorum dedim yahu, göz doktoru musun sen?

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Bu iş doktor işi değil, yaşamak işi. Arabacı! Nasıl senin beygir? Yemini yedi, suyunu içti mi?

ARABACI : Yedi, içti, Beyim!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : Ne yapıyor şimdi?

ARABACI : (Güler.) Yıldızları seyrediyor, Müdür Bey!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : (Güler.) Bravo beygire! Yaşamasını biliyor desene!

YOLCU : (Kızmış) Aptal yerine koydunuz beni; düpedüz aptal! Alacağınız olsun, gösteririm ben size!

GÖZLEMEVİ

MÜDÜRÜ : (Güler.) Görmüyorsunuz ki gösteresiniz, dostum!

YOLCU : Yürü gidelim, Arabacı! Deliler evine gelmişiz; durulmaz burada!

(Hızla uzaklaşan ayak sesleri. MÜDÜR'ün kahkahası. Kapanan bir kapı. Sessizlik. Az sonra dört nala giden atın nal sesleri, tekerlek sesleri. Sesler birden kesilir. Uzaktan uğultu halinde, son hecesi uzatılarak, "Çiçeklere baktın mı?" seslenişi duyulur, ses erir dağılır. At kişner. YOLCU da, ARABACI da gürültüden biraz bağırır gibi konuşurlar.)

YOLCU : Arabacı, çabuk beni o söylediğin bahçeye götür, çiçekleri göster bana; önce çiçekleri!

ARABACI : Geç oldu Bey, çiçekler uykuya yattı, hiçbiri görülmez şimdi.

YOLCU : Hay Allah! Yahu, bunun da mı zamanı var?

ARABACI : Var ya, tabii var! Çiçekler sabahın erken saatlerinde, bir de gün batarken görülür, Bey! Acele etmeyin yarın sabah ben size bütün çiçekleri gösteririm, bütün çiçekleri!

YOLCU : (İçini çeker.) Ah, ben yarın belki buralarda olmam. Arabacı! Şimdi göster, şimdi. Hiç değilse bir yıldız göster bana.

ARABACI : Bunlar birbirlerine bağlı şeyler, Bey! Çiçekleri gördünüz mü, gökyüzüne bakmadan yıldızları da görürsünüz.

YOLCU : Geç kaldım, çok geç kaldım!

ARABACI : Geç kaldınız, Bey!

Bir süre nal, tekerlek sesleri. At kişner.

NOTLAR

1 Bu dizeler Cevdet Kuret' in "Toprağa Bağlı" adlı şiirini ilk üç dizesidir.

[1]